

Vademecum pro kněze – Velikonoce 2021

Toto Vademecum pro kněze připravila liturgická komise České biskupské konference (č. j. 6/2021) na základě nóty Kongregace pro bohoslužbu a svátosti ze dne 17. 2. 2021 (Prot. n. 92/21) a na základě poznámek diecézních biskupů, jejichž pokyny v jednotlivých diecézích se mohou v dílčích věcech mírně odlišovat.

1. Všeobecné zásady

- Základním pravidlem pro velikonoční obřady v době pandemie je omezení shlukování osob. Z tohoto důvodu se vynechávají jinak obvyklé průvody a věřící s výjimkou svatého přijímání zůstávají po celou dobu bohoslužby na svých místech.
- Kněží mají slavit obřady Svatého týdne s účastí zástupců lidu v počtu dovoleném aktuálními vládními opatřeními. Je třeba zdůraznit, že není dovoleno, aby byla nařízení vlády obcházena, a bylo tím dáno pohoršení.
- Ti, kdo se účastní velikonočních obřadů, užívají k ochraně nosu a úst respirátor FFP2 či ekvivalentní, při vstupu do kostela si dezinfikují ruce a pokud nejsou členy jedné domácnosti, dodržují rozestupy.
- Věřícím, kteří se nemohou účastnit bohoslužeb v kostele, je vhodné nabídnout, aby prostřednictvím sdělovacích prostředků sledovali bohoslužby vedené diecézním biskupem v katedrále, a tak se posílila jednota diecéze.
- Zpěv lidu v kostele se nahradí zpěvem sólisty nebo scholy, žalmy se zpívají vcelku bez vkládané odpovědi lidu. Texty antifon a žalmů s nápěvy jsou k dispozici na <http://www.liturgie.cz/temata/liturgicky-cas/liturgicky-rok/velikonocni-triduum/zpevy-velikonocniho-tridua>
- Při slavení eucharistie je třeba použít palu nejen na přikrytí kalicha, ale i na přikrytí patény.
- V případě koncelebrace přijímají koncelebranti pod obojí způsobou namáčením, předsedající přijímá krev Páně po přijímání koncelebrantů a také purifikuje.
- Upřednostňuje se podávání eucharistie pod způsobou chleba na ruku.
- Základním úkolem pastýřů je vést věřící v tyto dny k modlitbě. Zvláštním způsobem by se měla doporučovat modlitba hodin (Denní modlitba církve) a společná modlitba v rodinách podle materiálů nabídnutých například na Liturgie.cz
- Vedení velkopátečních obřadů může být svěřeno jáhnovi.

2. Květná (pašijová) neděle

- Pro žehnání ratolestí se použije slavnostní nebo jednoduchý vstup (druhý a třetí způsob dle misálu – *Český misál* 2015, s. 129). Věřící v obou případech zůstávají na místech v kostele. Ratolesti se nerozdávají, k žehnání si věřící přinesou vlastní ratolesti.
- Podle vhodnosti může kněz tento den požehnat věřícím ratolesti také při jejich individuální návštěvě kostela, například když přijdou přijmout eucharistii nebo před pobožností křížové cesty.
- Nedoporučuje se žehnat ratolesti „na dálku“ prostřednictvím streamu.

3. Mše na památku Večeře Páně na Zelený čtvrtek

- Není dovoleno slavit mši na památku večeře Páně bez účasti lidu. Kněz, který neslaví mši na památku Večeře Páně, se jako obvykle v tento den místo toho modlí nešpory.
- Svatostánek je přede mší prázdný, připraví se počet hostií i pro přijímání věřících na Velký pátek.
- Vynechává se mytí nohou.
- Pro jeho specifickou podobu je vhodné použít římský kánon.
- Po mši svaté je vhodné ponechat ciborium s Nejsvětější svátostí na oltáři pro přiměřeně dlouhou dobu tiché adorace.
- Průvod na místo uložení Nejsvětější svátosti nedoprovázejí věřící.
- Místo uložení Nejsvětější svátosti je třeba zvolit a přizpůsobit tak, aby při adoraci věřících bylo možné zachovávat potřebné rozestupy.

4. Památka umučení Páně na Velký pátek

- Kde je to možné, doporučuje se slavit s věřícími ranní chválu s modlitbou se čtením.
- Kněz, který neslaví Památku umučení Páně, se jako obvykle v tento den místo toho modlí nešpory.
- V přímlovkách se doplní 1 l. přímlova za lidi stížené pandemií, viz příloha.
- Po té, co kříž uctí celebrant, pozdvihne jej a drží chvíli pozdvížený, zatímco věřící setrvávají v tiché adoraci. Individuální uctívání kříže se vynechává, nebo se ponechá až po skončení obřadů.
- Kde je zvykem uctívat kříž políbením, musí být toto gesto omezeno výhradně na celebranta.
- Podávat věřícím tento den eucharistii individuálně mimo obřady je dovoleno.

5. Soukromá modlitba v kostelích

- S ohledem na místní podmínky a aktuální nařízení vlády ČR se vřele doporučuje, aby kněží během velikonočního tridua ponechali kostely otevřené pro soukromou modlitbu věřících.
- Je vhodné, aby se v nich připravila na Velký pátek adorace kříže a na Bílou sobotu tzv. Boží hrob.

6. Bílá sobota

- Obřady katechumenátu tradičně spjaté s ránem Bílé soboty se konají jako obvykle, při mazání olejem se pro každého katechumena na otření použije nový kus vaty.
- Podávat věřícím eucharistii tento den není dovoleno s výjimkou viatika.

7. Velikonoční vigilie

- Pro čas Velikonoční vigilie je možné použít výjimku ze zákazu nočního vycházení (návrat do místa bydliště), pokud bohoslužba začne před 21.00 hodinou. Doporučuje se tedy začít vigilii nejpozději ve 20.30 hodin.
- Velikonoční vigilii není dovoleno slavit bez lidu. Kněz, který neslaví Velikonoční vigilii, se jako obvykle modlí místo toho modlitbu se čtením ze slavnosti Zmrtvýchvstání Páně a kompletář.
- Žehnání ohně se koná u vstupu do kostela a účastní se ho jen kněží a ministranti, zatímco všichni věřící zůstanou na svých místech otočení směrem ke dveřím.
- Při druhé výzvě „Světlo Kristovo!“ svíčky věřícím zapálí ministranti tak, aby se věřící neshlukovali.
- Pokud se někdo, je možné vynechat svěcení křestní vody i litanie a kněz pouze posvěť vodu k pokropení lidu (*Český misál 2015, s. 176*)
- Během křtu ať voda z hlavy katechumena stéká do jiné nádoby, než ze které se nabírá pro křest dalších katechumenů.
- Při mazání křížem se pro každého novokřtěnce použije nový kus vaty na otření čela.
- Novokřtěnci přijímají eucharistii pouze pod způsobou chleba.

8. Boží hod velikonoční

- Sekvence se zařazuje pouze tehdy, jestliže se zpívá.
- Žehnání pokrmů mohou věřící vykonat ve svých domovech, viz příloha.